

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 459/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., P., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom Mgr. R. T., PhD., B., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Gn 147/11 a uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. XV/2 Gn 147/11-9 z 24. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2011 doručená sťažnosť M. M., P., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna

prokuratúra“) č. k. XV/2 Gn 147/11-9 z 24. júna 2011 a jej postupom v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Gn 147/11.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 8. apríla 2011 oznámil podozrenie zo spáchania trestného činu prokurátorom Krajskej prokuratúry v T. (ďalej len „krajská prokuratúra“) JUDr. V. G. z toho dôvodu, že v trestnej veci vedenej proti nemu v rámci výkonu prokurátorského dozoru nad zákonnosťou prípravného konania nestíhal všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel, a nerešpektoval ním oznamované skutočnosti. Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície T. uznesením sp. zn. ORP-432/1-OVK-TN-2011 z 25. mája 2011 trestné oznámenie podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietol z dôvodu, že nebol dôvod na začatie trestného stíhania. Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, ktorú generálna prokuratúra uznesením z 24. júna 2011 zamietla ako nedôvodnú. Postup generálnej prokuratúry a jej rozhodnutie je v rozpore so zákonom, pretože v sťažnosti proti uvedenému rozhodnutiu vyšetrovateľa uviedol, že tvrdenia svedka mali byť preverované v záujme zistenia skutkového stavu. Vyšetrovateľ však nezistil dostatočne skutkový stav, a preto uznesenie o odmietnutí trestného oznámenia bolo vydané predčasne. Podozrivý prokurátor oznámenia D. V. nebral dostatočne do úvahy a nevybavil jeho podanie v zákonom ustanovenej lehote. Tým zrejme zakrýval trestný čin, hoci o ňom mal vedomosť. Trestné stíhanie začalo po dva a pol roku od podania trestného oznámenia D. V. a začalo výlučne na základe výpovedí toho poškodeného, ktoré dôkazy však boli zabezpečené ešte v roku 2008. Prokurátor mal postupovať v súlade so zákonom a v lehotách tam uvedených, čo však neurobil. K týmto skutočnostiam neprihliadla ani generálna prokuratúra a nereagovala na žiadnu jeho námietku a argumentáciu, v dôsledku čoho došlo k popretiu spravodlivosti, a preto sa toto rozhodnutie javí ako arbitrárne, čím došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na základe toho sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„1. Základné právo M. M. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Gn 147/11 a jej uznesením č. k. XV/2 Gn 147/11-9 zo dňa 24. júna 2011 porušené bolo.

2. Uznesenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. XV/2 Gn 147/11-9 zo dňa 24. júna 2011 zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie.

3. *Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv M. M.*

4. *M. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- €, ktorú mu je povinná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

5. *M. M. priznáva trovy konania, ktoré je povinná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vyplatiť na účet právneho zástupcu Mgr. R. T., PhD., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu. “*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu jeho základného práva alebo

slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať len ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 247/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 23/05).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Tieto závery sa týkajú aj preskúmavania postupov a rozhodnutí orgánov prokuratúry, v danom prípade generálnej prokuratúry. Z rozdelenia súdnej moci medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namietajú,

a napadnutým rozhodnutím, prípadne postupom, ktorý mu predchádzal. Tieto závery sa týkajú aj postupov a rozhodnutí orgánov prokuratúry.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal vysloviť porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy generálnou prokuratúrou v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Gn 147/11 a jej uznesením č. k. XV/2 Gn 147/11-9 z 24. júna 2011 tým, že proti krajskému prokurátorovi nebolo vznesené obvinenie pre trestný čin.

Z napadnutého rozhodnutia generálnej prokuratúry vyplýva:

„Na podklade podanej sťažnosti som ako nadriadený orgán preskúmala obsah vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v T. sp. zn. ORP-432/1-OVK-TN-2011 a dospela som k záveru, že sťažnosť oznamovateľky nie je dôvodná.

Vyšetrovateľ Policajného zboru vo veci rozhodol v súlade s ustanovením §-u 197 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku a svoje rozhodnutie náležite zdôvodnil.

S jeho právnym záverom, že vo veci nedošlo k spáchaniu trestného činu a nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku sa stotožňujem.

Pre konanie podľa Trestného poriadku č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov sú rozhodujúce objektívne skutočnosti preukazujúce spáchanie trestného činu trestno - právnym subjektom.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť ak nie je dôvodná.

Sťažnosť oznamovateľa M. M. nie je dôvodná a preto som vo veci rozhodla tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.“

Toto rozhodnutie generálnej prokuratúry treba posudzovať spolu s rozhodnutím vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v T. sp. zn. ORP-432/1-OVK-TN-2011 a vnímať ho ako celok. Z toho potom vyplýva, že v rozhodnutiach sú zrozumiteľne a jednoznačne uvedené dôvody, pre ktoré bolo treba sťažnosť sťažovateľa zamietnuť. Zo záverov napadnutého rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných predpisov, ktorá by bola popretím

ich podstaty či zmyslu. Ústavný súd pripomína, že tak ako všeobecný súd, ani orgány prokuratúry nemusia dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Preto aj rozhodnutie a odôvodnenie všeobecného súdu (v danom prípade generálnej prokuratúry), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka (napr. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Ústavný súd z rozhodnutia generálnej prokuratúry nezistil, že by jej závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom generálnej prokuratúry nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu generálnej prokuratúry by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa táto natolko odchyľila od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprela ich účel a význam. Takéto nedostatky však rozhodnutie generálnej prokuratúry nevykazuje, a preto na meritórne preskúmanie napadnutého rozhodnutia ústavný súd nie je oprávnený.

K tvrdeniam sťažovateľa, ktorých podstatu ústavný súd vníma ako tvrdenia o námietkach o porušení záruk spravodlivého trestného procesu, je nutné uviesť, že napadnuté rozhodnutie nie je končným rozhodnutím o vine a treste ani rozhodnutím o trestnom obvinení, a z toho dôvodu sa na ňu príslušné normy týkajúce sa ústavných záruk spravodlivého procesu nevzťahujú. Ústavný súd je toho názoru, že toto rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a dostatočne uvádza dôvody, na ktorých bolo založené.

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že v rámci svojej judikatúry opakovane vyslovil, že právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby na začatie trestného stíhania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/00).

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť už pri predbežnom prerokovaní ako zjave neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2011